

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Gemeente Zaanstad
College van burgemeester en wethouders
T.a.v. de heer H. Krieger
Postbus 2000
1500 GA ZAANDAM

Datum
6 september 2018

Onderwerp
Parkeerverordening
gemeente Zaanstad

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/RS/JT/bs/
2018-U117

Bijlage(n)

Geachte heer Krieger,

Op 26 juli 2018 heeft u het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) verzocht om advies uit te brengen over de parkeerverordening Zaanstad.

In voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet zet de gemeente Zaanstad in op realisatie van een integrale omgevingsverordening, als tussenstap naar en voorbereiding op het verplichte Omgevingsplan.¹ De parkeerverordening is één van de verordeningen die in de voorbereiding op weg naar de omgevingsverordening is geanalyseerd en waarvan mogelijk een deel van de bepalingen opgaat in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Om die reden vindt nu een herziening van de parkeerverordening plaats, om deze zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten.

Parallel aan de advisering over de parkeerverordening brengt ATR op verzoek ook een advies uit over de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). In het advies over de APV zijn meerdere algemene noties en handreikingen opgenomen om verordeningen lastenlruwer in te richten. Voor deze noties en handreikingen verwijst ATR derhalve naar het advies dat eveneens is uitgebracht op 4 september 2018.

ATR heeft op uw verzoek de parkeerverordening van de gemeente Zaanstad geanalyseerd. Op basis daarvan doet ATR u via dit advies aanbevelingen om te komen tot een lastenluwe verordening. Met de adviespunten doet ATR geen uitspraak over de politiek-bestuurlijke wenselijkheid van bepalingen in de verordening of over de integrale belangenafweging die hierover zal plaatsvinden. Het advies is opgesteld vanuit de vraag hoe de verordening effectief en efficiënt kan worden ingericht en de gewenste doelen kunnen worden bereikt met een minimale regeldruk tot gevolg.

¹ Het omgevingsplan bevat (alle) regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Het omgevingsplan geeft invulling aan de maatschappelijke opgaven uit de gemeentelijke omgevingsvisie. Zie voor meer achtergrond: <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/wetsinstrumenten/gemeente/omgevingsplan/>

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk van voorgenomen (nationale) wet- en regelgeving aan de hand van onderstaand toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De gemeente Zaanstad kent op basis van de parkeerverordening in totaal 10 verschillende 'parkeerproducten', waaronder de bewonersparkeervergunning, de bedrijvenparkeervergunning en de autodate-vergunning. Veel van deze producten komen ook in andere gemeenten voor. Net als andere gemeenten biedt de gemeente Zaanstad ook parkeermogelijkheden voor mensen met een handicap. Zij moeten daarvoor een zogenaamd gehandicaptenparkeerkaart (GPK) hebben. De GPK is echter niet gedigitaliseerd, zodat handhaving met behulp van kentekenscanauto's (vooralsnog) niet mogelijk is. De gemeente Zaanstad heeft ervoor gekozen om naast de GPK een aparte digitale vergunning te creëren, de gehandicaptenparkeervergunning. Deze vergunning maakt handhaving met behulp van scanauto's wel mogelijk. Scanauto's kunnen op basis van de gegevens van de vergunning nagaan of een kenteken behoort bij een persoon die tevens in bezit is van een GPK.

Een minder belastend alternatief is om controle op basis van alleen de GPK mogelijk te maken. Landelijk worden GPK's door bijna alle gemeenten (inclusief Zaanstad) geregistreerd in het Nationaal Parkeer Register (NPR). Deze registratie heeft tot doel om fraude en misbruik van kaarten tegen te kunnen gaan. Met de registratie van GPK's in het NPR ontstaat de kans om digitaal toezicht mogelijk te maken. Om die reden is eerder dit jaar door enkele gemeenten een verzoek bij de RDW ingediend om te verkennen of verdergaande digitalisering mogelijk is, zodanig dat ook toezicht met scanauto's mogelijk wordt op de naleving van parkeren met een GPK, zodat geen aanvullende vergunning nodig is. Deze mogelijkheid ontstaat als de scanauto, met behulp van het NPR, automatisch kan nagaan of een gescand kenteken toebehoort aan een persoon met een geldige GPK. Naar aanleiding van het verzoek werkt de RDW op dit moment aan de uitbreiding van de GPK-registratie met kentekens in het NPR, waarmee gedigitaliseerd toezicht op GPK's waarschijnlijk in 2019 mogelijk wordt. Indien deze mogelijkheid ook door de gemeente Zaanstad wordt benut, vervalt in beginsel de noodzaak tot de gehandicaptenparkeervergunning.

1.1 ATR adviseert in overleg te treden met de RDW over de mogelijkheid van digitaal toezicht bij parkeren met een GPK, en indien digitaal toezicht mogelijk is (vanaf 2019) de gehandicaptenparkeervergunning te schrappen uit de parkeerverordening.²

² ATR geeft u in overweging om in het overleg met de RDW ook expliciet aandacht te besteden aan de verschillende gehandicaptenparkeerkaarten (bestuurderskaart en passagierskaart) en hoe de mogelijkheden van digitaal toezicht zijn toe te passen voor deze verschillende type kaarten.

2. Minder belastende alternatieven

Automatische koppeling met kentekenregister

Zaanstad heeft op dit moment ruim 1800 bewonersparkeervergunningen. Deze vergunningen zijn *locatie-, kenteken- én persoonsgebonden*. In de regel is een bewonersparkeervergunning geldig voor één jaar, waarna verlenging mogelijk is.

Indien een burger een nieuwe auto koopt en met deze auto gebruik wil maken van de eigen bewonersparkeervergunning, dient hij het nieuwe kenteken door te geven aan de gemeente. Vervolgens vindt een automatische controle plaats of het nieuwe kenteken correct is en of het toebehoort aan de burger die de melding doorgeeft. Bij een positieve uitkomst van de controle wordt de wijziging automatisch verwerkt in de bewonersparkeervergunning. De burger hoeft hiervoor geen kosten te maken en kan middels enkele handelingen de wijziging doorvoeren.

Hoewel bovenstaande procedure met weinig lasten voor de burger is ingericht, bestaat een nog minder belastende optie. Deze bestaat er uit dat de kentekenwijziging die bij de RDW wordt doorgevoerd, automatisch doorwerkt in de bewonersparkeervergunning bij de gemeente. Als deze koppeling van gegevens tot stand is gebracht, hoeft de burger slechts op één plaats bij de overheid de tenaamstelling van een auto te (laten) wijzigen, namelijk bij de RDW.

Naar het oordeel van ATR kan deze procesoptimalisatie zowel voor burgers en bedrijven als voor de overheid van toegevoegde waarde zijn. Een automatische koppeling van gegevens bevordert namelijk een up-to-date systeem van (parkeer)vergunningen. Dit systeem is niet afhankelijk van het doorgeven van reeds bij de RDW bekende gegevens door de burger aan de gemeente, maar maakt maximaal gebruik van de mogelijkheden die de uitwisseling van systemen biedt.

2.1 ATR adviseert in overleg met de RDW na te gaan hoe *automatische* verwerking van (wijzigende) gegevens in het kentekenregister over parkeervergunningen mogelijk gemaakt kan worden en wat hierbij de kosten en baten voor burgers, bedrijven en de overheid zijn.

Integrale beoordeling en toekenning parkeervergunning of tariefreductie voor mantelzorgers

De gemeente Zaanstad kent twee 'producten' die mantelzorgontvangers kunnen aanvragen om hun mantelzorgers tegemoet te komen in parkeerkosten. Het gaat hierbij om de *mantelzorg-parkeervergunning* en om de *bezoekersvergunning mantelzorg*. De mantelzorgparkeervergunning kan worden aangevraagd als er sprake is van één mantelzorger. Als er meerdere mantelzorgers zijn, kan de mantelzorgontvanger met een bezoekersvergunning mantelzorg via een specifieke parkeercode zorgen voor parkeertariefreductie voor de mantelzorger.

Mantelzorgers komen voor deze parkeerproducten in aanmerking als zij beschikken over een *verklaring van het Sociaal Wijkteam* (bijvoorbeeld op basis van een zorgindicatie). De verklaring van het Sociaal Wijkteam kan volgen na een verkennend (keukentafel)gesprek. In dat gesprek wordt nagegaan wat een passende oplossing is voor de (zorg)behoefte van de burger in kwestie. Een oplossing wordt vaak gevonden door de inschakeling van mensen in de directe omgeving of door de inzet van andere vrijwilligers. Voor hen kan beperking van parkeergeld van belang zijn.

Tegen de achtergrond van waardering voor mantelzorgers door de gemeente Zaanstad en de wens te komen tot efficiënte en effectieve dienstverlening is het volgens ATR passend om in de gesprekken over (zorg)behoeften van inwoners ook de mogelijkheid aan de orde te stellen van beperking van parkeergelden voor mantelzorgers via bezoekersvergunning mantelzorg en de bijbehorende tariefreductie of via de mantelzorgparkeervergunning. Indien gewenst kan een aanvraag voor beide typen vergunningen dan integraal worden beoordeeld en ingediend. Het Sociaal Wijkteam kan hierbij ondersteuning verlenen. Via deze werkwijze kan een separate aanvraag van een mantelzorgparkeervergunning of een bezoekersvergunning mantelzorg, en de daarmee samenhangende regeldruk, grotendeels worden voorkomen.

2.2 ATR adviseert het aanvraagproces voor parkeervoorzieningen voor mantelzorgers, indien relevant, te betrekken bij het indicatieproces voor zorgbehoefte bij burgers door het Sociaal Wijkteam.

2.3 ATR adviseert om na te gaan of (automatische) toekenning van de mogelijkheden voor parkeertariefreductie voor mantelzorgverleners mogelijk is via het Sociaal Wijkteam, als blijkt dat de inwoner die mantelzorg ontvangt, woonachtig is in het gebied met betaald parkeren en de mantelzorgverlener parkeerkosten maakt tijdens mantelzorgverlening.

Beperking indieningseisen

Al enkele jaren hanteert het kabinet bij overheidsdienstverlening en het gebruik van gegevens het uitgangspunt van *'eenmalig aanleveren, meervoudig gebruik'*. Dit uitgangspunt betekent dat de overheid geen gegevens van burgers, bedrijven en instellingen vraagt waarover zij al beschikt. Die burgers, bedrijven en instellingen hoeven dan bij bijvoorbeeld het doen van belastingaangifte of aanvraag van een vergunning geen gegevens meer te verstrekken die al bij de overheid bekend zijn.³ Dit principe kan ook op decentraal niveau worden gevolgd om lastenluwe regelgeving te bewerkstelligen.

Gelet op het voorgaande is het bij het opleggen van wettelijke verplichtingen van belang om na te gaan of er geen onnodige indieningsvereisten worden gesteld. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de concrete informatie die wordt opgevraagd als een ondernemer of burger een vergunning wil aanvragen. Uit de analyse van de verplichtingen die volgen uit de parkeerverordening stelt ATR vast dat nog niet bij alle producten sprake is van minimale gegevensuitvraag en maximaal hergebruik van gegevens die reeds bij de overheid bekend zijn.

³ Zie Aanwijzing 5.31 van de Aanwijzingen voor de Regelgeving (*Aansluiten bij definities basisregistraties*).

Bij de aanvraag van een mantelzorgparkeervergunning of een bezoekersvergunning mantelzorg geldt dat de aanvrager een indicatie van het sociaal wijkteam dient op te nemen waaruit blijkt dat er mantelzorg wordt ontvangen. Het gegeven dat een burger mantelzorg ontvangt, is in deze situatie echter reeds bekend bij de gemeente. Een lastenluwere variant voor verificatie van dit specifieke gegeven is een uitvraag bij het Sociaal Wijkteam of de burger in kwestie over een indicatie beschikt op basis waarvan mantelzorg wordt verkregen. De indicatie zelf hoeft daarbij niet overlegd te worden.⁴

Verder stond op de gemeentelijke website vermeld dat bij een bewonersparkeervergunning een *'werkgeversverklaring moet worden overlegd, en als het om een leaseauto gaat ook een leasecontract'*.⁵ Het leasecontract kan in het geval van een leaseauto van toegevoegde waarde zijn bij de beoordeling van de vergunningaanvraag. Uit overleg met de gemeente is gebleken dat de werkgeversverklaring als indieningsvereiste echter alleen noodzakelijk is bij een leaseauto en alleen als in het leasecontract niet de naam van de aanvrager staat genoemd. De gemeente heeft op de website deze informatie inmiddels aangepast en verduidelijkt. Hierdoor is de benodigde informatie bij een bewonersparkeervergunning beperkt tot de noodzakelijke gegevens.

Tot slot vraagt de gemeente bijvoorbeeld bij de fysieke aanvraag van een bewonersvergunning het kentekenbewijs van de auto mee te brengen. De gemeente kan echter kosteloos het Kentekenregister inzien om na te gaan of de aanvrager de eigenaar is van het voertuig waarvoor een vergunning wordt aangevraagd. Om deze reden kan volstaan worden met het opvragen van het kenteken van de betreffende auto.

2.4 ATR adviseert bij verplichtingen voor burgers en bedrijven maximaal gebruik te maken van reeds beschikbare gegevens, en hiertoe bij parkeerproducten onnodige indieningsvereisten te schrappen.

Gelet op het voorgaande is het van belang om bij nieuwe of te wijzigen verplichtingen te waarborgen dat geen onnodige indieningsvereisten worden opgelegd. ATR heeft hiertoe een handreiking (*Beslisboom minimaliseren gegevensuitvraag*) opgesteld die als bijlage is opgenomen bij het ATR advies over de APV van de gemeente Zaanstad (*kenmerk MvH/RvZ/RS/JT/bs/2018-U116*", d.d. 6 september 2018). De gemeente kan deze benutten om in de toekomst onnodige gegevensuitvraag te voorkomen.

3. Werkbare uitvoeringswijze

Uit de analyse van de parkeerverordening en de dienstverlening van de gemeente Zaanstad ten aanzien van parkeren blijkt dat de gemeente de nodige stappen zet om de geldende regelgeving werkbaar en uitvoerbaar te maken. Zo geldt onder andere de mogelijkheid van 'belparkeren' in de gemeente en kan bezoek telefonisch of via de Webapp worden aangemeld, waarna gebruik kan worden gemaakt van het gereduceerde parkeertarief (indien de burger beschikt over een bezoekersvergunning). Tevens constateert ATR dat een voorlopige vergunningaanvraag

⁴ ATR merkt op dat de meest lastenluwe uitwerking van de mantelzorgparkeer-producten is om een (automatisch) toekenning mogelijk te maken, gekoppeld aan de verklaring van het Sociaal Wijkteam (zoals bij adviespunt 2.2 benoemd). Indien de gemeente de huidige procesinrichting om moverende redenen wil behouden, kan de regeldruk voor mantelzorgontvangers beperkt worden door de indieningsvereisten te verminderen.

⁵ Bron: <https://www.zaanstad.nl/mozard/!suite86.scherm0325?mPag=245&mVrq=7046>

'opgeslagen' kan worden in het aanvraagstelsel, waarmee de burger op een later moment de aanvraag kan vervolgen. Dit voorkomt dat burgers onnodig gegevens dubbel hoeven in te vullen of dat bij een storing gegevens vervallen. Ondanks deze verbeteringen is er nog ruimte is voor optimalisatie van de parkeerverordening en de dienstverlening ten aanzien van de verplichtingen die volgen uit de verordening.

Geldigheidsduur vergunningen

Artikel 16 van de parkeerverordening Zaanstad bepaalt dat een parkeervergunning wordt verleend voor de termijn van *één kalenderjaar dan wel één of meerdere kalendermaanden*. De gekozen geldigheidsduur van één jaar wijkt af van de basisbepaling in de modelverordening van de VNG. Deze bepaling gaat uit van een parkeervergunning voor *onbepaalde tijd*. De toelichting bij de modelverordening geeft een beperking van regeldruk en bestuurlijke lasten voor de gemeente als belangrijk argument om voor deze onbepaalde periode te kiezen. Het is echter niet duidelijk waarom Zaanstad in deze van de modelverordening afwijkt.

3.1 ATR adviseert een onbepaalde geldigheidsduur te hanteren voor vergunningen of ontheffingen en indien wordt gekozen voor een bepaalde geldigheidsduur (bijvoorbeeld van 1 jaar), dit helder inhoudelijk te motiveren in de toelichting bij de verordening.⁶

Voor verschillende parkeervergunningen in de gemeente Zaanstad is de geldigheidsduur van de vergunning verbonden aan een aanverwant basisgegeven. Zo geldt dat:

- de Marktparkeervergunning vervalt "op de vervaldatum van de aan de houder verstrekte vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Marktverordening 2015" (artikel 10, lid 3);
- de Gehandicaptenparkeervergunning wordt verleend "voor de resterende looptijd van de gehandicaptenkaart" (artikel 11, lid 6).

Op dit moment is echter de looptijd van bijvoorbeeld de marktparkeervergunning niet automatisch gekoppeld aan de looptijd van het relevante basisgegeven. Indien de marktvergunning wordt verlengd, wordt niet automatisch de marktparkeervergunning verlengd.

3.2 ATR adviseert na te gaan in hoeverre een automatische koppeling (kosten)technisch mogelijk is tussen systemen waarin de geldigheidsduur van gegevens zijn vastgelegd, met als doel automatische verlenging van parkeerproducten mogelijk te maken.

4. Regeldrukgevolgen

De herziening van de parkeerverordening in voorbereiding op de integrale omgevingsverordening, vormt niet de eerste herziening. Zo zijn in de afgelopen jaren diverse producten geïntroduceerd en hebben wijzigingen in de verordening en de nadere regels plaatsgevonden. Niet bij al deze wijzigingen heeft een kwalitatieve en kwantitatieve analyse plaatsgevonden van de te verwachten (regeldruk)effecten. Een dergelijke analyse van de regeldrukeffecten van voorgenomen beleid en regelgeving biedt helder inzicht in de te verwachten effecten en maakt onderbouwde besluitvorming

⁶ Hierbij is van belang dat wordt aangetoond dat aan de uitzonderingsbepalingen van de Dienstenrichtlijn c.q. de Dienstenwet wordt voldaan. Artikel 33 van de Dienstenwet stelt: "Een bevoegde instantie beperkt een vergunning die zij al dan niet voor onbepaalde tijd kan verlenen niet in geldigheidsduur, tenzij: a. die geldigheidsduur automatisch wordt verlengd, b. het aantal beschikbare vergunningen beperkt is door een dwingende reden van algemeen belang, of c. een beperkte duur gerechtvaardigd is om een dwingende reden van algemeen belang.

door bestuur en volksvertegenwoordiging mogelijk. In de bijlage bij het advies over de APV is een beknopte uitwerking opgenomen van het zogenaamde *Standaard Kostenmodel* (SKM). Dit model geldt als breed geaccepteerde en toegepaste methodiek voor de analyse van regeldrukkosten van regelgeving. Dit model kan de gemeente Zaanstad benutten om bij toekomstige wijzigingen van de (parkeer)verordening een passende analyse van de regeldrukeffecten op te stellen.

4.1 ATR adviseert bij toekomstige wijzigingen in de parkeerverordening een beknopte regeldrukanalyse uit te voeren en op te nemen bij de toelichting bij het voorstel.

Tot slot

ATR vertrouwt er op u met de adviespunten een aantal handreikingen te hebben gegeven voor een lastenluwere invulling van de parkeerverordening en in de voorbereiding van de omgevingsverordening.

Uiteraard zijn wij altijd bereid om een nadere toelichting op het advies te verzorgen en om mee te denken over eventuele opvolging van adviespunten.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris